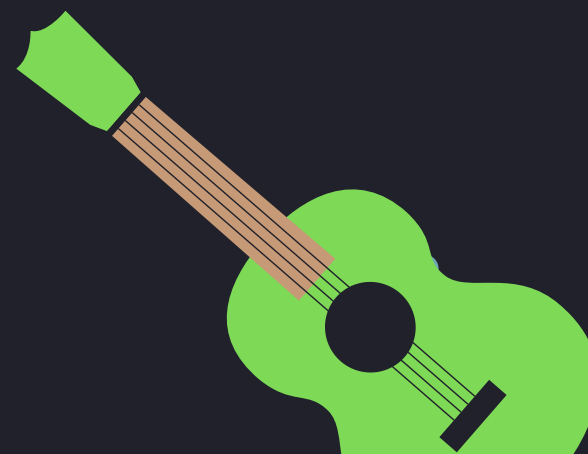
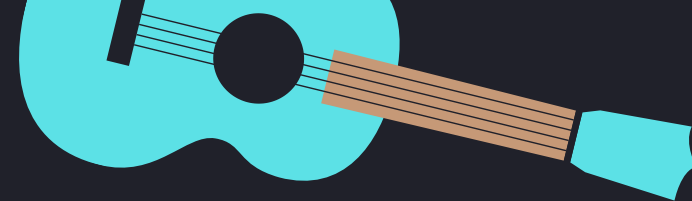

UKELELES A L'ESCOLA!

Kunde
SCHOOL

PER QUÈ L'UKELELE A L'ESCOLA?

L'ukelele (o ukulele) s'està introduint a l'escola gràcies a les virtuts que el fan ser un instrument molt agraït, fàcil de tocar, portàtil, divertit, amb un preu assequible i amb moltes possibilitats. I és que podríem dir que l'ukelele està "de moda" gràcies al retorn a les músiques tradicionals, el jazz i el swing, però sobretot pel moviment de renovació pedagògica que està impregnant les aules, també les de música.

Ja sigui per buscar alternatives complementàries a la flauta o altres instruments més habituals, per motivar l'alumnat amb pràctiques novedoses, o per treballar valors a través dels conjunts orquestrals, el cert és que l'ukelele ens ajuda en tots els casos.

Tot i que tothom coneix les seves virtuts com a instrument harmònic, l'ukelele també pot utilitzar-se per fer melodies o ritmes. L'alumnat aprèn a tocar-lo amb una tècnica molt bàsica, però sobretot aprèn a viure la música en grup, a sentint-se part d'un conjunt que sona bé i dins del qual s'hi sent amb seguretat, motivació i autoestima.

L'ajuda mútua, el saber repartir les dificultats per aconseguir un repte comú, l'aprendre a tenir paciència, respectar el silenci i concentrar-se per sonar junts, són alguns dels valors que els infants posen en valor quan els preguntem perquè el toquem a l'escola.

El fet de poder cantar i tocar músiques d'arreu i d'estils ben diferents ens ajuda, a més, a connectar grups amb diversitat cultural i a desenvolupar projectes de petit o gran format, a través d'un repertori que pot passar per una cançó tradicional, una rumba, un blues o una obra simfònica contemporània.

Algunes de les peces que s'interpreten sovint acaben esdevenint veritables himnes a la comunitat educativa, per la qual cosa també valorem la capacitat de fer créixer el sentit identitari i de pertinença a un grup. Tots som diferents, però junts i ahora podem fer un resultat meravellós!

QUÈ APRENEM TOCANT L'UKELELE?

COS I MENT

L'aprenentatge de l'ukelele fomenta el desenvolupament físic i mental de l'infant, ja que implica una preparació abans (escalfament, estiraments) i després (relaxació) de tocar, coordinació oculo-manual i motricitat fina.

ACCIONS SIMULTÀNIES

Simultanejar accions com cantar, tocar i ballar, fa créixer exhaustivament les nostres habilitats cognitives pel que fa al pensament múltiple i estimula el desenvolupament cerebral global. Ens ajuda a millorar la nostra coordinació i afavoreix les connexions neuronals vinculades sobretot a l'àrea del llenguatge i del moviment.

PENSAMENT LÒGIC I VERBAL

Tocar l'ukelele ajuda també a desenvolupar competències del llenguatge matemàtic i el lingüístic, ja que afavoreix l'agilitat mental i utilitza estructures comunes que tenen a veure amb el pensament lògic (harmonia, ritme, resolució de problemes...), i verbal (entonació, vocabulari, fraseig, accentuació...). Cantar i tocar ahora, a més, ajuda a vivenciar intensament el lligam entre paraula i música.

MEMÒRIA VISUAL, GESTUAL I AUDITIVA

A través de la pràctica amb l'ukelele podem desenvolupar la nostra memòria visual (posicions d'acords, notes, desplaçaments en el diapasó...), gestual (indicacions del director/a, coreografies, rasguejos...) i auditiva (canvis harmònics, melodies, estructures...).

ENTRENAMENT DE L'OÏDA

L'infant desenvolupa la capacitat de discriminar sons, acords, ritmes i mètriques a través de jocs d'escolta activa i de la pròpia pràctica instrumental. Endevinar les notes i el ritme d'una melodia, escoltar interiorment quan cal canviar d'acord, sentir quin és l'acord "casa" (tònica) d'una cançó o percebre si és una mètrica binària o ternària són alguns exemples de les habilitats de percepció que entrenem quan el toquem.

MILLORA DEL RITME

La possibilitat d'acompanyar cançons amb acords ajuda a introduir diferents patrons rítmics per rasguejar amb la mà dreta. Començar portant la pulsació amb el polze i afegir de mica en mica altres combinacions de blanques, negres, corxeres, silencis... ens ofereix una bona oportunitat d'introduir figures rítmiques, compassos i mètriques, crear-ne combinacions i entendre'n vivencialment el seu significat.

LLENGUATGE MUSICAL

Per ser un instrument que permet puntejar melodies, rasguejar acords i fer sons percutius, ens ajuda a vehicular l'aprenentatge del llenguatge musical a través de la pràctica instrumental. Parlar sense tabús d'escales (pentatòniques, diatòniques) i d'acords (majors, menors i totes les seves variants), per exemple, esdevé una normalitat a l'aula i l'alumnat integra aquests aprenentatges teòrics amb naturalitat i de manera vivencial. A través de les partitures, les tabulatures i els diagrames d'acords, l'infant va experimentant i assimilant patrons rítmics, melòdics i harmònics del repertori, el qual hauria de ser el més ric possible, combinant mètriques, tonalitats i estils diversos.

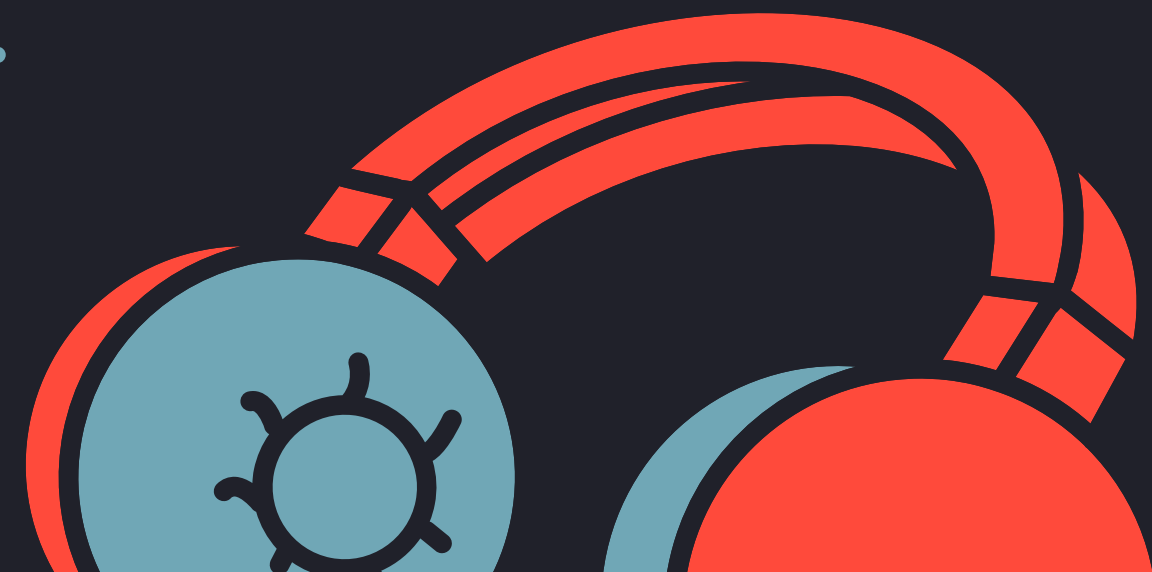

HISTÒRIA DE LA MÚSICA, ESTILS I GÈNERES

L'ukelele és un instrument molt versàtil que ens permet interpretar repertori ben divers quant a estils, gèneres, procedències i èpoques, de manera que podem gaudir amb les obres que han marcat la història de la música de tots els temps.

Conèixer compositors/es, intèrprets, orquestres, grups de rock / pop, músiques tradicionals d'arreu... aporta un enriquiment personal que contribueix a l'educació integral dels infants ja que estimula la curiositat per conèixer altres llengües i a investigar les històries amagades darrere de cada cançó.

Tot i això, per a nosaltres el més important és que ajuda a fomentar l'obertura de pensament, el respecte entre cultures i l'ús de la música com a motor de transformació social.

IMAGINACIÓ, IMPROVISACIÓ I COMPOSICIÓ

L'ukelele és un instrument que, per la seva afinació, ens permet improvisar fàcilment des de bon començament, fins i tot amb cordes a l'aire, per tant, no cal tenir un gran domini tècnic per poder llençar-se a imaginar, improvisar i compondre petites melodies!

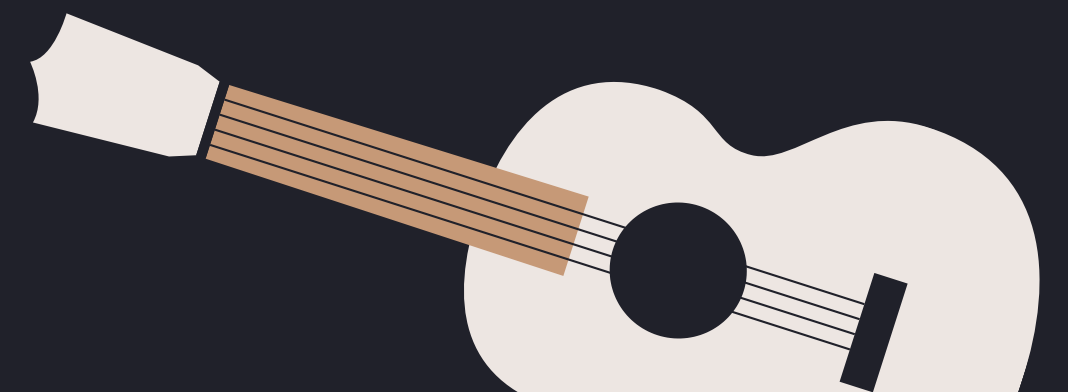
ESCOLTA ACTIVA

Quan toquem l'ukelele ens cal escoltar el que toquem, analitzar-ho i fer les esmenes necessàries a través d'un mecanisme d'assaig-error. Aquest hàbit d'escolta d'un mateix contribueix a assolir la capacitat personal d'analitzar i reflexionar sobre allò que fem i com ho fem. Escoltar-se a un mateix, però també escoltar els altres, escoltar les indicacions del director/a de l'orquestra i fins i tot escoltar el silenci abans i després de tocar, ajuda a desenvolupar la nostra concentració i atenció, una habilitat que contribueix a despertar l'oïda, un sentit que cada cop està essent substituït més pel visual, en una societat abocada a una sordesa irreversible si no hi posem remei.

SONAR JUNTS

L'ukelele és un instrument que podem tocar com a solistes, en petites agrupacions (duets, trios, quartets...) o en grans ensambles. El fet de tocar en grup afegeix l'oportunitat de millorar la capacitat de sincronització i de mantenir la pulsació amb més justesa. Sonar junts és un dels objectius més importants i més difícils de la pràctica orquestral, ja que ens fa sortir del jo per pensar en nosaltres. És un entrenament que fa possible realitzar concerts o altres produccions escèniques on la sincronització i la comunicació no verbal garanteixen la qualitat. En la mesura que aprenem a escoltar i observar els altres sortint de la individualitat i ens adonem que l'important és la globalitat, el gaudi és multiplica i el resultat musical millora exponencialment.

SENSIBILITAT ARTÍSTICA

Tocar l'ukelele, per sobre de la tècnica requerida, és un art que ens ajuda a canalitzar sentiments i emocions, que fomenta el desenvolupament del criteri artístic, l'expressió, la sensibilitat i la creativitat.

AUTOCONEIXEMENT

Quan toquem l'ukelele aprenem a conèixer les nostres capacitats i els nostres límits, i com podem anar superant-los amb esforç i perseverança.

RESPONSABILITAT

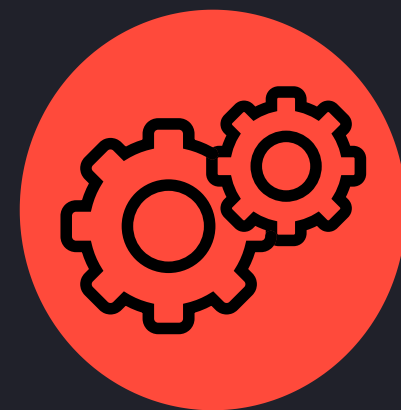
Tant si és propi com compartit, tocar l'ukelele implica uns hàbits de cura i responsabilitat envers l'instrument, tant quan el toquem com quan el manipulem o el desem.

EL VALOR DELS PETITS PROGRESSOS

Tocar l'ukelele és relativament fàcil i ràpid en un inici. A mida que anem sentint petits avenços, esdevenen una font de satisfacció i fan que guanyem en seguretat i autoestima. Si, a més a més, algú reconeix i valora aquests progressos, el sentiment de satisfacció és encara més gran.

D'altra banda, serà tasca del docent trobar l'equilibri entre facilitar resultats immediats des de l'inici i alhora estimular l'infant perquè senti desig de millorar amb el seu esforç, constància i paciència, uns valors que amb el ritme accelerat del nostre món sembla que han estat oblidats.

AJUDA MÚTUA

El fet de fomentar dinàmiques d'assaig que comportin la cooperació entre iguals, ajuda a prendre consciència de les nostres capacitats i a empatitzar amb els altres. Quan tots avancem, l'orquestra sona millor, i només ho podem aconseguir ajudant-nos mútuament.

SOCIALITZACIÓ I COMUNITAT

Quan toquem l'ukelele ens sentim bé i això ens fa generar endorfines, l'hormona de la felicitat. Si a més a més ho fem plegats, es converteix en un vehicle d'interacció social, que fomenta unes relacions basades en la humilitat i l'empatia envers els altres. Facilita crear comunitat i genera sentiment identitari en una escola. A més, no té edat; grans o petits sempre poden tocar junts i tothom hi és benvingut!

APRENTATGE-SERVEI

Si els nostres aprenentatges podem compartir-los per fer gaudir també altres persones fora de l'àmbit escolar, tot pren sentit i guanya en significativitat. Regalar un concert als avis i àvies d'una residència o a una llar d'infants del barri poden ser petites accions que contribueixin a la millora de la qualitat de vida de la nostra societat i fomenten l'educació per la ciutadania basada en la participació activa, responsable, cooperativa i solidària.

VALORS QUE TRENQUEN ESTEREOTIPS

La possibilitat de triar un repertori tan variat ens ofereix l'oportunitat de seleccionar, reinventar o compondre cançons que transmetin valors educatius, trencant amb els estereotips de la nostra societat.

ATENCIÓ A LA DIVERSITAT

Poder utilitzar ukeleles adaptats amb cordes de colors, per exemple, és un recurs que afavoreix l'atenció a la diversitat i que pot facilitar l'aprenentatge a infants amb necessitats educatives específiques, tenint en compte que els recursos adaptats, per extensió, sempre ajuden a tothom. L'ukelele pot ser, a més, un suport que actua com a instrument terapèutic i que s'utilitza com a mitjà d'expressió i d'estimulació, ja que millora l'atenció, l'alliberament de tensions, la socialització i el gaudi en col·lectius amb diversitat funcional. També ajuda com a regulador i canalitzador per als infants en situació de vulnerabilitat, amb dificultats de gestió emocional i/o de conducta.

A black and white close-up photograph of the sound hole and strings of a ukulele. The strings are in sharp focus, stretching across the frame from the top left towards the right. The sound hole is a dark, circular opening in the wood, with some faint markings around its edge. The wood grain is visible, and the lighting creates strong highlights on the strings and deep shadows in the sound hole.

“

“It makes no difference what instrument you choose - recorder, trumpet, piano, bass, guitar, mandolin; none can compare with the ukulele as a means of music education in our schools.”

J. CHALMERS DOANE, 1977